

EUROPOS EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETAS (EESRK)

NARĖS VEIKLOS ATASKAITA

2025 m. rugsėjis – 2026 m. rugsėjis

Gaja Šavelė

Pilietinės visuomenės organizacijų grupė (III grupė)

Skyriai: Išorės santykių (REX); Užimtumo, socialinių reikalų ir pilietybės (SOC); Transporto, energetikos, infrastruktūros ir informacinės visuomenės (TEN)

Lietuvos EESRK delegacijos kontaktinis asmuo komunikacijai

Vilnius, 2026 m. rugsėjis

Santrauka

Ataskaitiniu laikotarpiu aktyviai dirbau trijuose EESRK skyriuose (REX, SOC ir TEN), prisidėjau prie šešių EESRK nuomonių rengimo, iš kurių vienai – dėl demokratijos atsparumo ir kovos su informacijos manipuliavimu bei užsienio kišimusi (FIMI) – esu paskirta pranešėja. Daug dėmesio skyriau pasirengimui Lietuvos pirmininkavimui ES Tarybai 2027 m., pilietinės visuomenės balso stiprinimui, ES plėtrai ir EESRK veiklos viešinimui Lietuvoje.

6	1	6	3
EESRK nuomonės, prie kurių rengimo prisidėjau	nuomonė, kurią rengiu kaip pranešėja (SOC/879)	priimtoms nuomonėms su mano pakeitimų pasiūlymais	EESRK skyriai: REX, SOC, TEN

Svarbiausi rezultatai

- **Paskirta pranešėja (rapporteur)** tiriamajai nuomonei SOC/879 dėl demokratijos atsparumo ir FIMI, rengiamai Lietuvos, kaip būsimos ES Tarybai pirmininkaujančios valstybės, prašymu; nuomonės projektas pristatytas pirmoje darbo gupėje 2026-09-16.
- **Pakeitimų pasiūlymai dviem priimtoms nuomonėms** – dėl karinio mobilumo (TEN/869) ir dėl pilietinės visuomenės vaidmens Vakarų Balkanų, Moldovos ir Ukrainos augimo planuose (REX/612).
- **Suorganizuotas III grupės prezidento Cillian Lohan vizitas Vilniuje** (2026-09-14): susitikimai Užsienio reikalų ministerijoje, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijoje bei diskusija su Lietuvos NVO atstovais.
- **Pasisakymas aukšto lygio plenarinėje diskusijoje dėl ES plėtros** (2026-07-16), kurioje dalyvavo Europos Komisijos narė Marta Kos ir kitais klausimais kitose plenarinėse sesijose.
- **Jaunimo įtraukimas:** pagal iniciatyvą „Tavo Europa, tavo balsas!“ 2026 prarastos 2 pamokos Panevėžio Juozo Balčikonio gimnazijoje, prieš mokyklos atstovams dalyvaujant renginyje Briuselyje.

1. Narystė ir atstovavimas

1.1. Atstovaujama interesų grupė

Esu Pilietinės visuomenės organizacijų grupės (III grupė, angl. *Civil Society Organisations' Group*) narė ir Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitete (EESRK) atstovauju organizuotos pilietinės visuomenės interesams. 2,5 metų kadencijai taip pat esu Lietuvos EESRK delegacijos kontaktinis asmuo komunikacijai (*contact point for communication*).

1.2. Darbas EESRK skyriuose

- **Išorės santykių skyrius (REX)** – tiriamųjų grupių narė rengiant nuomones dėl karinio mobilumo, reformų rėmimo Vakarų Balkanuose, Moldovoje ir Ukrainoje bei transatlantinio pilietinės visuomenės bendradarbiavimo.
- **Užimtumo, socialinių reikalų ir pilietybės skyrius (SOC)** – tiriamųjų grupių narė rengiant nuomones dėl terorizmo prevencijos (ProtectEU, SOC/867); nuomonės dėl demokratijos atsparumo, informacijos manipuliavimo ir užsienio kišimosi (FIMI, SOC/879) pranešėja.
- **Transporto, energetikos, infrastruktūros ir informacinės visuomenės skyrius (TEN)** – tiriamųjų grupių narė rengiant nuomones TEN/883 (dronų ir apsaugos nuo dronų veiksmų planas) ir TEN/861 (daugiarūšio keleivių vežimo bilietų rezervavimas, *multimodal booking*); prisidėjimas rengiant pasiūlymus energetinio atsparumo ir elektrifikacijos temomis.

1.3. Narystė EESRK struktūrose ir tinkluose

- **Plenarinės sesijos** – reguliarus dalyvavimas visose vykusiose EESRK plenarinėse sesijose.
- **Transatlantinių santykių tolesnės veiklos komitetas** (*Transatlantic Relations Follow-up Committee*) – narė. Komitetas stebi ir plėtoja transatlantinį pilietinės visuomenės bendradarbiavimą. Įvertinau REX skyriaus rengiamą Transatlantinės pilietinės visuomenės platformos (*Transatlantic Civil Society Platform*) veiklos planą (2026 m. kovo mėn. versija) ir pasiūliau jį papildyti pilietinės erdvės apsaugos, jaunimo įtraukimo bei stebėsenos ir poveikio vertinimo mechanizmais.
- **Nacionalinių kontaktinių asmenų komunikacijai tinklas** (*National Contact Points for Communication*) – Lietuvos EESRK delegacijos atstovė; dalyvauju dukart per metus tinklo susitikimuose, keičiuosi informacija ir gerąja praktika su kitų valstybių narių kontaktiniais asmenimis.
- **EESRK asociacinio gyvenimo kategorija** (*Associational Life Category*) – narė; tai nuolatinė EESRK narių kategorija, jungianti narius pagal jų atstovaujamų organizacijų pobūdį.

2. Veikla rengiant EESRK nuomones

Ataskaitiniu laikotarpiu dalyvavau šešių EESRK nuomonių tiriamųjų grupių darbe trijuose skyriuose: teikiau pakeitimų pasiūlymus ir pastabas nuomonių projektams, o nuo 2026 m. rugsėjo rengiu pirmąją nuomonę kaip pranešėja. Toliau pateikiama nuomonių, prie kurių rengimo prisidėjau, apžvalga.

Nuomonė	Tema	Skyrius	Mano vaidmuo ir indėlis	Būklė
SOC/879	Demokratijos atsparumo stiprinimas: kaip kovoti su informacijos manipuliavimu ir užsienio kišimusi (FIMI) internetinėse platformose	SOC	Pranešėja (rapporteur). Tiriamaoji nuomonė, rengiama Lietuvos, kaip būsimos ES Tarybai pirmininkaujančios valstybės, prašymu. Parengiau nuomonės projektą ir 2026-09-16 pirmą kartą jį pristačiau tiriamojoje grupėje. Pagrindinis akcentas – institucijų, pilietinės visuomenės ir platformų bendradarbiavimas bei jau priimtų priemonių įgyvendinimas, o ne vien naujas reguliavimas.	1-asis tiriamosios grupės posėdis – 2026-09-16 Tolesni posėdžiai – 2026 m. spalio mėn. SOC skyrius – 2026-12-09 Plenarinė sesija – 2027-01-27–28
TEN/869	Karinis mobilumas (<i>Military mobility</i>)	REX / TEN	Tiriamosios grupės narė. 2026-01-20 pateikiau konkrečius pakeitimų pasiūlymus dėl Ukrainos karo patirties, humanitarinių koridorių, aplinkosaugos, pasienio valstybių padėties, dronų ir dezinformacijos rizikų integravimo į nuomonę. Tai – pirmasis mano savarankiškas indėlis rengiant EESRK nuomonę.	Priimta 604-ojoje plenarinėje sesijoje (2026-03-18–19)
REX/612	Pilietinės visuomenės vaidmuo remiant reformas pagal Vakarų Balkanų, Moldovos ir Ukrainos augimo planus (<i>Civil Society's Role in the Growth Plans for the Western Balkans, Moldova, and Ukraine</i>)	REX	Tiriamosios grupės narė. 2026-02-09 pateikiau pakeitimų pasiūlymus dėl pilietinės visuomenės kaip įgyvendinimo partnerės, nepriklausomos žiniasklaidos vaidmens ir dezinformacijos rizikų valdymo. Temą tęsiau pasisakydama aukšto lygio plenarinėje diskusijoje dėl ES plėtros (2026-07-16).	Priimta 605-ojoje plenarinėje sesijoje (2026-04-29–30)
SOC/867	ProtectEU: terorizmo prevencijos ir kovos su juo darbotvarkė (<i>ProtectEU: Agenda to prevent and counter terrorism</i>)	SOC	Tiriamosios grupės narė (pranešėjas Christian Moos). Teikiau pastabas dėl organizuotos pilietinės visuomenės, socialinių partnerių ir prevencijos vaidmens kovojant su radikalizacija; dalyvavau tiriamosios grupės posėdyje 2026-07-08.	Priimta 608-ojoje plenarinėje sesijoje (2026 m. rugsėjo mėn. 22-23 d.)
TEN/883	Dronų ir apsaugos nuo dronų saugumo veiksmų planas (<i>Action Plan on Drone and Counter-Drone Security</i>)	TEN	Tiriamosios grupės narė. Prisidedu rengiant nuomonės pasiūlymus dėl ES dronų ir apsaugos nuo dronų saugumo veiksmų plano.	Priimta 608-ojoje plenarinėje sesijoje (2026 m. rugsėjo mėn. 22-23 d.)
TEN/861	Daugiarūšio keleivių vežimo bilietų rezervavimas (<i>Multimodal booking</i>)	TEN	Tiriamosios grupės narė. Prisidedu rengiant nuomonės pasiūlymus dėl daugiarašio keleivių vežimo bilietų rezervavimo paslaugų plėtros ES.	Priimta 608-ojoje plenarinėje sesijoje (2026 m. rugsėjo mėn. 22-23 d.)

2.1. Pranešėjos darbas: nuomonė SOC/879 (FIMI)

Nuomonė SOC/879 – pirmoji, kurią rengiu kaip pranešėja. Tai tiriamoji nuomonė, kurios EESRK paprašė Lietuva, rengdamasi pirmininkauti ES Tarybai 2027 m. Nuomonės projektą pirmą kartą pristaciau 2026-09-16 – dieną po Tarptautinės demokratijos dienos ir tą pačią dieną, kai Komisijos pirmininkė Ursula von der Leyen skaitė pranešimą apie Sąjungos padėtį, pabrėždama, kad dezinformacija ir užsienio kišimasis virsta „sąmoningumo karu“, o Demokratijos atsparumo centras (*Democracy Resilience Center*) jau veikia.

Pagrindinės nuomonės projekto nuostatos:

- demokratijos atsparumas negali remtis vien reguliavimu – jis priklauso nuo institucijų, pilietinės visuomenės, teisėsaugos ir platformų gebėjimo veikti kartu;
- prioritetas – bendradarbiavimas ir jau priimtų priemonių įgyvendinimas, o ne vien naujas reguliavimas;
- FIMI ypač pavojingas rinkimų ir krizių metu, kai sprendimai priimami per valandas, o ne mėnesius, tačiau kartu tapo nuolatiniu reiškiniu;
- pilietinės visuomenės organizacijoms, socialiniams partneriams, žurnalistams ir akademinėi bendruomenei, dažnai pirmiesiems pastebintiems manipuliavimo požymius, reikalingi aiškūs kanalai dalytis įžvalgomis su valstybėmis narėmis ir ES institucijomis, išsaugant jų nepriklausomumą.

2026-09-16, Briuselis. Pirmasis tiriamosios grupės posėdis – pristatau nuomonės SOC/879 (FIMI) projektą kaip pranešėja.

3. Pasirengimas Lietuvos pirmininkavimui ES Tarybai 2027 m.

3.1. Naujų EESRK nuomonių temų pasiūlymai

Dalyvaudama Pilietinės visuomenės organizacijų grupės (III) ir Lietuvos EESRK narių pasirengimo pirmininkavimui darbe, prisidėjau kartu su kitais EESRK kolegomis rengiant naujų EESRK nuomonių temų pasiūlymus, susijusius su Lietuvos pirmininkavimo prioritetais (REX, SOC ir TEN skyriai).

3.2. III grupės prezidento vizitas Vilniuje (2026-09-14)

2026 m. rugsėjo 14 d. Vilniuje lankėsi Pilietinės visuomenės organizacijų grupės (III grupė) prezidentas Cillian Lohan. Vizito tikslas – pasirengimas Lietuvos pirmininkavimui ES Tarybai 2027 m. pirmąjį pusmetį ir dialogas su pagrindiniais partneriais apie pilietinės visuomenės vaidmenį.

Kaip Lietuvos EESRK delegacijos kontaktinis asmuo komunikacijai buvau atsakinga su kolegomis už viso vizito organizavimą.

Susitikimai:
Susitikimas su užsienio reikalų viceministre Lina Rukštelienė.
Susitikimas su socialinės apsaugos ir darbo viceministre Aušra Putk.
Diskusija su Lietuvos nevyriausybinių organizacijų vadovais ir atstovais bei Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos atstovais, kurių organizavo Nacionalinė NVO koalicija.

Rezultatai: susitikimuose aptarti pirmininkavimo prioritetai, pilietinės visuomenės vaidmuo rengiantis pirmininkavimui, NVO ir valdžios institucijų bendradarbiavimas bei pilietinės erdvės stiprinimas. Vizitas viešintas oficialiose EESRK Pilietinės visuomenės organizacijų grupės Facebook ir LinkedIn paskyrose.

2026-09-14, Vilnius. Užsienio reikalų ministerija – susitikimas su viceministre Lina Rukštelienė.

2026-09-14, Vilnius. Socialinės apsaugos ir darbo ministerija – susitikimas su viceministre Aušra Putk.

2026-09-14, Vilnius. Diskusija su Lietuvos NVO vadovais ir atstovais Socialinės apsaugos ir darbo ministerijoje.

4. Kiti renginiai ir iniciatyvos

4.1. Renginiai ir diskusijos

- **EESRK Pilietinės visuomenės savaitė (*Civil Society Week*) 2026** (2026-03-02–05, Briuselis) – dalyvavimas kasmetiniame EESRK renginyje, skirtame stipriai pilietinei visuomenei, demokratiniam atsparumui ir NVO, kaip demokratijos sergėtojų, vaidmeniui.
- **Neeiliniai EESRK biuro posėdžiai ir konferencijos su būsimomis ES Tarybai pirmininkaujančiomis valstybėmis** – Kipras, Larnaka (2026-04-21) ir Airija, Korkas (2026-06-30–07-01).
- **SOC skyriaus diskusija dėl ES lyčių lygybės strategijos 2026–2030** (2026-05-27) – iškėliau klausimą apie moterų organizacijų ir pilietinės visuomenės vaidmenį įgyvendinant strategiją, stebint jos vykdymą ir užtikrinant atskaitomybę.
- **ES ir Gruzijos jungtinis susitikimas** (2026-06-11, Briuselis).
- **Plenarinė diskusija dėl ES rytinių pasienio regionų atsparumo** (2026-06-17, nuomonė ECO/697), kurioje dalyvavo Lietuvos Respublikos finansų ministerijos bei Lietuvos nuolatinės atstovybės ES atstovai.
- **Aukšto lygio plenarinė diskusija dėl ES plėtros** (2026-07-16), kurioje dalyvavo už plėtrą atsakinga Europos Komisijos narė Marta Kos, Moldovos ir Šiaurės Makedonijos atstovai, Europos Parlamento nariai bei Lietuvos nuolatinis atstovas ES ambasadorius Nerijus Aleksiejūnas. Savo pasisakyme pabrėžiau, kad ES plėtra šiandien yra ne tik geopolitinis, bet ir Europos saugumo bei demokratinio atsparumo projektas, kuriame būtina stiprinti visuomenės (*whole-of-society*) požiūrį ir pilietinės visuomenės įtraukimą.

5. Komunikacija ir viešinimas

EESRK veiklą ir savo indėlį reguliariai viešinau asmeninėse socialinių tinklų paskyrose (Facebook, LinkedIn), o III grupės prezidento vizitas Vilniuje buvo viešintas ir oficialiose EESRK Pilietinės visuomenės organizacijų grupės paskyrose. Keli pavyzdžiai:

III grupės įrašas (Facebook):

<https://www.facebook.com/CSOGroupEESC/posts/pfbid08cAzi28uqbdtAzZuAjEj3HztcDMbYCMlFCBqxzhX5WZzy9fAqxm5zJ5dwz6nrYb1I>

III grupės įrašas (LinkedIn): https://www.linkedin.com/posts/eesc-cso-group_our-president-cillian-lohan-is-in-vilnius-activity-7505239943976349697

Įrašas apie SOC/879 (LinkedIn): <https://lnkd.in/p/dMdhPYdq>

Nuotraukos

2026-03-05, Briuselis. EESRK Pilietinės visuomenės savaitė (Civil Society Week) 2026.

2026-03-19, Briuselis. 604-oji plenarinė sesija – priimta nuomonė dėl karinio mobilumo (TEN/869).

2026-04-30, Briuselis. 605-oji plenarinė sesija – priimta nuomonė REX/612.

2026-06-17, Briuselis. 606-oji plenarinė sesija – diskusija dėl ES rytinių pasienio regionų atsparumo (ECO/697).

2026-07-16, Briuselis. 607-oji plenarinė sesija – aukšto lygio diskusija dėl ES plėtros su Europos Komisijos nare Marta Kos.

6. Tolesni darbai

- **SOC/879 (FIMI)** – tiriamosios darbo grupės posėdis 2026 m. spalio mėn., nuomonės svarstymas SOC skyriuje 2026-12-09 ir priėmimas plenarinėje sesijoje 2027-01-27–28, Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai pradžioje.
- **EESRK biuro vizitas Lietuvoje ir konferencija, 2026 -11-16-17.**
- **Lietuvos pirmininkavimas ES Tarybai 2027 m.** – pilietinės visuomenės įtraukimo stiprinimas, bendradarbiavimo su ministerijomis ir NVO tęstinumas.
- **Komunikacija** – tolesnis EESRK veiklos viešinimas Lietuvoje.

EESRK narė
Gaja ŠAVELĖ